beroepsonderwijs bedrijfsleven

Verantwoordingsinformatie, behorend bij het kwalificatiedossier mbo:

Groene ruimte

Kwalificaties

- Medewerker hovenier
- Medewerker natuur, water en recreatie
- Vakbekwaam hovenier
- Vakbekwaam medewerker natuur, water en recreatie
- Opzichter/uitvoerder groene ruimte

Versie

Gewijzigd 2024

Geldig vanaf

01-08-2024

Penvoerder: Sectorkamer voedsel, groen en gastvrijheid
Gevalideerd door: Sectorkamer Voedsel, groen en gastvrijheid
Op: 12-09-2023

Inhoudsopgave

Het kwalificatiedossier kan een verwijzing bevatten naar de volgende (verantwoordings-)informatie. Dit is geen onderdeel van de kwalificatie-eisen.

Verantwoordingsinformatie 4

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp) 4
2. Examenprofielen 4
3. Arbeidsmarktinformatie 4
4. Trends en ontwikkelingen 5
5. Beroepsvereisten 6
6. Bijzondere vereisten 6
7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen 7
8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs 7
9. Onderhoudsagenda 7
10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie 7
11. Betrokkenen 8
12. Verblijfsduur 4 jarig 8
13. Aanvullende informatie 8
14. Certificaten 8

Verantwoordingsinformatie

1. Beroepscompetentieprofielen (bcp)

Het kwalificatiedossier Groene ruimte is gebaseerd op de volgende beroepscompetentieprofielen:

- BCP Medewerker groen, grond, infra (april 2018)
- BCP Vakbekwaam medewerker groen, grond, infra (april 2018)
- BCP Allround medewerker groenvoorziening (maart 2018)
- BCP Groentechnisch medewerker recreatie (maart 2017)
- BCP Beheerder / manager land en water
- BCP Beheerder / opzichter bos en natuur
- BCP Boomverzorger
- BCP Manager / beheerder groenvoorziening
- BCP Manager hoveniersbedrijf
- BCP Medewerker bos en natuurbeheer
- BCP Medewerker hoveniersbedrijf / groenvoorziening
- BCP Medewerker Land en water
- BCP Specialist groen, grond, infra
- BCP Uitvoerder / opzichter bos en natuurbeheer
- BCP Vakbekwaam medewerker bos en natuurbeheer
- BCP Vakbekwaam medewerker hoveniersbedrijf
- BCP Vakbekwaam medewerker land en water

2. Examenprofielen

http://kwalificaties.s-bb.nl/Handlers/CohortOutputLibrary.ashx?linkcode=5

3. Arbeidsmarktinformatie

SBB publiceert regelmatig actuele gegevens over de kans op werk en de kans op stage/leerbaan van alle kwalificaties. SBB vernieuwt deze informatie ieder jaar.

Kans op stage toont de kans om een stage te vinden voor bol-studenten in 2019.
Kans op leerbaan toont de kans om een leerbaan te vinden voor bbl-studenten in 2019.
Kans op werk toont de toekomstige kans om direct na het halen van het diploma een baan te vinden in het verlengde en op het niveau van de opleiding. Voor een tweejarige opleiding gaat het om de kans op werk in 2021, voor een driejarige opleiding in 2022, enzovoorts.

De kans op stage en werk kan verschillen per opleiding en per regio. Zie daarvoor https://www.s-bb.nl/kans

Medewerker hovenier

Kans op stage
Voor deze kwalificatie is het aanbod van stageplaatsen door bedrijven veel groter dan de vraag naar stageplaatsen door bol-studenten. Dit betekent dat het vrij makkelijk is voor bol-studenten om een geschikte stageplaats te vinden.

Kans op leerbaan
Voor deze kwalificatie is het aanbod van leerbanen door bedrijven enigszins groter dan de vraag naar leerbanen door bbl-studenten. Er zijn meer dan voldoende leerbanen beschikbaar.

Kans op werk
In het algemeen geldt voor deze kwalificatie dat de vraag naar en het aanbod van recent gediplomeerden in evenwicht zal zijn. In de meeste regio's zal de vraag groter zijn dan het aanbod. In enkele regio's zal de vraag kleiner zijn dan het aanbod. De kansen voor gediplomeerden van deze kwalificatie zijn mede gebaseerd op gegevens uit externe bronnen.

Medewerker natuur, water en recreatie

Kans op stage
Voor deze kwalificatie zijn de vraag naar stageplaatsen door bol-studenten en het aanbod van stageplaatsen door bedrijven in evenwicht.

Kans op leerbaan
Dit is een kwalificatie die (vooral) door bol-studenten wordt gevolgd. Vandaar dat voor deze kwalificatie alleen de kans op stage is bepaald en niet de kans op leerbaan.

Kans op werk
Voor deze kwalificatie zijn de aantallen te klein om de kans op werk in de toekomst te kunnen berekenen.

Vakbekwaam hovenier

Kans op stage
Voor deze kwalificatie is het aanbod van stageplaatsen door bedrijven enigszins groter dan de vraag naar stageplaatsen door bol-studenten. Er zijn meer dan voldoende stageplaatsen beschikbaar.

Kans op leerbaan
Voor deze kwalificatie is het aanbod van leerbanen door bedrijven enigszins groter dan de vraag naar leerbanen door bbl-studenten. Er zijn meer dan voldoende leerbanen beschikbaar.

Kans op werk
In het algemeen geldt voor deze kwalificatie dat de vraag naar recent gediplomeerden groter zal zijn dan het aanbod. De kansen voor gediplomeerden van deze kwalificatie zijn mede gebaseerd op gegevens uit externe bronnen.

Vakbekwaam medewerker natuur, water en recreatie

Kans op stage
Voor deze kwalificatie zijn de vraag naar stageplaatsen door bol-studenten en het aanbod van stageplaatsen door bedrijven in evenwicht.

Kans op leerbaan
Voor deze kwalificatie zijn de vraag naar leerbanen door bbl-studenten en het aanbod van leerbanen door bedrijven in evenwicht.

Kans op werk
Voor deze kwalificatie zijn de aantallen te klein om de kans op werk in de toekomst te kunnen berekenen.

Opzichter/uitvoerder groene ruimte

Kans op stage
Voor deze kwalificatie zijn de vraag naar stageplaatsen door bol-studenten en het aanbod van stageplaatsen door bedrijven in evenwicht.

Kans op leerbaan
Voor deze kwalificatie is het aanbod van leerbanen door bedrijven enigszins groter dan de vraag naar leerbanen door bbl-studenten. Er zijn meer dan voldoende leerbanen beschikbaar.

Kans op werk
In het algemeen geldt voor deze kwalificatie dat de vraag naar recent gediplomeerden kleiner zal zijn dan het aanbod. De kansen voor gediplomeerden van deze kwalificatie zijn mede gebaseerd op gegevens uit externe bronnen. Let op: Kans op werk toont de toekomstige kans om direct na het halen van het diploma een baan te vinden in het verlengde en op het niveau van de opleiding. Vaak verricht een beginnend opzichter/uitvoerder overwegend uitvoerende werkzaamheden om zo de ervaring op te doen die nodig is voor het werk van een opzichter/uitvoerder.

4. Trends en ontwikkelingen

Wetgeving en regelgeving

Toenemende wet- en regelgeving, ook op Europees niveau, houdt in dat er veranderingen ontstaan in het uitvoeren van werkzaamheden. De seizoensgebonden arbeid neemt toe doordat door wetgeving sommige werkzaamheden op bepaalde momenten moeilijk uitgevoerd kunnen worden. Dit leidt binnen organisaties tot integratie van vakgebieden om werkgelegenheid te behouden.

Veranderende wet- en regelgeving op het gebied van arbeidsomstandigheden (vernieuwde Arbowet per 2017), milieu, persoonscertificering en veiligheidscertificering (VCA) stelt hogere eisen aan de medewerkers binnen groene ruimte. Tevens is er een toename van wetgeving op het gebied van veiligheid en gezondheidsrisico's. Dit heeft tot gevolg dat (een deel van) het onderhoud en controle van bepaalde voorzieningen moet worden uitbesteed aan hiervoor gecertificeerde bedrijven.

Ook geldt dat men steeds meer aandacht moet schenken aan veiligheid bij het gebruik van machines, voor de medewerkers en de omgeving op de openbare weg en op de arbeidsplaats. Beleid en wetgeving leiden tot noodzakelijke aanpassingen aan machines.

Sinds 1 januari 2017 is de Wet natuurbescherming van kracht. Deze vervangt 3 wetten; de Natuurbeschermingswet 1998, de Boswet en de Flora- en Faunawet. Diverse opleidingsinstituten bieden opleidingen aan over de Wet natuurbescherming. Het werken volgens een goedgekeurde gedragscode speelt een rol bij deze opleidingen. Het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit is aan geen van deze opleidingen verbonden en dergelijke certificaten hebben dan ook geen wettelijke basis.

Voor de beroepsbeoefenaars betekenen deze ontwikkelingen dat zij in hun werk continu alert moeten zijn op het naleven van wet- en regelgeving.

Ontwikkelingen in de beroepsuitoefening

De groei van de wereldbevolking, de toenemende schaarste aan grondstoffen en de klimaatverandering leiden tot een fundamentele verandering in onze economie. We zijn onderweg naar een duurzame, 'biobased economy'. De klassieke tegenstelling tussen ecologie en economie verliest zijn betekenis. Duurzaamheid is een noodzakelijke productievoorwaarde aan het worden.

Met duurzaamheidsprincipes worden bedoeld:

1. minder afhankelijk worden van delfstoffen en fossiele brandstoffen
2. af te komen van slecht afbreekbare kunststoffen of giftige stoffen voor mens en natuur.
3. natuurlijke bronnen zo weinig mogelijk aantasten (voorraad schoon water, voorraad schone lucht en voorraad biodiversiteit)

4.de voorraad arbeid en de voorraad welvaart eerlijk verdelen (hier en daar, noord en zuid, arm en rijk)

Het betekent meer oog voor energiebesparing, duurzame energiebronnen, circulaire economie, biobased economy en cradle to cradle producten in een wereld waar de biodiversiteit gekoesterd wordt en waar sociaal economisch goed met elkaar wordt omgegaan.
Duurzaamheid tracht te voorzien in de behoefte van de huidige generatie zonder het voor toekomstige generaties onmogelijk te maken in hun behoeften te kunnen voorzien.
Dat betekent heel wat maar ondermeer ook het vinden van een optimum tussen people planet en profit ofwel tussen
▪ People: De deelnemer respecteert zichzelf, de eigen gemeenschap en andere culturen, streeft naar rechtvaardigheid en een evenwichtige verdeling van welzijn.
(met thema's als mensenrechten, eerlijk zakendoen, arbeidspraktijk en betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap)
▪ Planet: De deelnemer waardeert en respecteert de natuur en haar natuurlijke hulpbronnen, is begaan met het welzijn van andere levende wezens en de planeet en gaat hier op verantwoordelijke wijze mee om.
(thema's bevolkingsgroei, klimaatverandering, energiebesparing, duurzame energie en grondstoffen, behoud biodiversiteit, kringlopen sluiten, leren uit de natuur.
▪ Profit/Prosperity: De deelnemer erkent dat de economie moet kunnen draaien om te kunnen voorzien in banen, onze behoeften en ons welzijn.
(thema's arbeidspraktijk, eerlijk zakendoen, consumentenaangelegenheden en betrokkenheid bij en ontwikkeling van de gemeenschap)

Het derde duurzaamheidsprincipe heeft grote raakvlakken met het domein van dit dossier (inrichting, onderhoud en beheer van de buitenruimte). Dat is bijvoorbeeld terug te vinden in het werkproces B1-K1-W1 'Draagt zorg voor flora, fauna, bodem en water', maar ook in kennisitems zoals bijvoorbeeld 'heeft kennis van inlandse flora, fauna', 'heeft kennis van natuurlijke systemen (samenhang water, lucht, land)' en 'heeft basiskennis van duurzaamheid'. Op niveau 3 en 4 is de vaardigheid 'kan keuzes maken op basis van de duurzaamheidsprincipes' opgenomen.

Groenvoorzieningsbedrijven werken steeds meer in stedelijk gebied. De regiefunctie is veel groter geworden door burgerparticipatie en zeer diverse doelgroepen (medewerkers met afstand tot de arbeidsmarkt) die in het groen werken. Ook zijn er nieuwe aandachtsgebieden zoals stedelijke duurzaamheid, urban green en omgevingsmanagement. Deze ontwikkelingen veranderen de werkzaamheden van de niveau 3 (en 4) functionaris.

Tot dusver kenmerkt de sector natuur en groene ruimte zich door veel seizoensgebonden arbeid. Om het negatieve effect hiervan te beperken, vindt er steeds meer integratie van beheerswerkzaamheden plaats (groen, grijs en civiel). Er is een tendens naar het meer inhuren van uitzendkrachten. De consequentie is dat van beroepsbeoefenaars steeds meer flexibiliteit en bredere deskundigheid wordt vereist. Tevens wordt verwacht dat zij kostenbewust zijn. Ook moet meer en meer rekening worden gehouden met bestaande infrastructurele voorzieningen; dit vraagt een meer nauwkeurige en gespecialiseerde aanpak van de werkzaamheden.

Stedelijk groen wordt in toenemende mate gebruikt om de gevolgen van de klimaatverandering op te vangen, denk aan hittestress, waterretentie, etc. Dit vraagt van de beginnend beroepsbeoefenaar kennis van klimaatbestendige beplanting en methoden om hemelwater af te koppelen, zodat de beplanting periodes van grootte droogte overleeft.

De beroepsbeoefenaars krijgen in toenemende mate directer contact met de klant en/of publiek die meer kennis van zaken heeft en mondiger wordt. Dit vereist aandacht voor communicatie en gastheerschap van medewerkers in de groene ruimte om op een correcte manier met doelgroepen om te gaan. Het gebruik van informatietechnologie/automatisering neemt sterk toe. Dit vraagt meer gespecialiseerde medewerkers. Bovendien worden er door deze ontwikkeling steeds hogere eisen aan de bekwaamheid van de medewerkers gesteld. Het accent van de werkzaamheden gaat meer en meer in de richting van het bedienen en onderhouden van machines waarbij techniek een belangrijkere rol zal spelen. Dit zal per subsector verschillen.

Het werken met kwaliteitszorgsystemen neemt toe; voor de beroepsbeoefenaars brengt dit met zich mee dat er volgens vastgelegde procedures moet worden gewerkt.

De vraag vanuit het buitenland naar inzet van Nederlandse bedrijven neemt toe. Daardoor zal (met name in grensgebieden) van de medewerker kennis van een vreemde taal worden gewenst.

De machines en werktuigen worden steeds groter, complexer, geavanceerder, technischer, specifieker en de computer gaat een steeds belangrijkere rol spelen in het geheel. Dit vraagt voor de beroepsbeoefenaren specifieke kennis van machines en de vaardigheid er bedreven mee om te gaan.

5. Beroepsvereisten

Er zijn geen wettelijke beroepsvereisten voor dit kwalificatiedossier.

6. Bijzondere vereisten

Medewerker hovenier
Ja
In de kwalificatie staat dat de beginnend beroepsbeoefenaar basiskennis heeft van voorkomende planten en de bijbehorende kenmerken. Hiervoor wordt de Toekomstbestendige Plantenlijst vmbo-mbo-hbo gebruikt. Deze lijst is te vinden op de site van het KennisCentrum Natuur en Leefomgeving (KCNL).

Medewerker natuur, water en recreatie
Nee

Vakbekwaam hovenier
Ja
In de kwalificatie staat dat de beginnend beroepsbeoefenaar kennis heeft van voorkomende planten en de bijbehorende kenmerken. Hiervoor wordt de Toekomstbestendige Plantenlijst vmbo-mbo-hbo gebruikt. Deze lijst is te vinden op de site van het KennisCentrum Natuur en Leefomgeving (KCNL).

Vakbekwaam medewerker natuur, water en recreatie
Ja
In de kwalificatie staat dat de beginnend beroepsbeoefenaar basiskennis heeft van voorkomende planten en de bijbehorende kenmerken en kennis van inlandse flora. Voor de beginnend beroepsbeoefenaar in de boomverzorging gaat dit in het bijzonder over bomenkennis. Hiervoor wordt gebruikt: de Bomenlijst vastgesteld door de vaststellingscommissie ETW-examen.

Opzichter/uitvoerder groene ruimte
Ja
In de kwalificatie staat dat de beginnend beroepsbeoefenaar kennis heeft van voorkomende planten/inlandse flora en de bijbehorende kenmerken.
- Voor de beginnend beroepsbeoefenaar in de hoveniersbranche (tuinen, parken en ander stadsgroen) wordt hiervoor de Toekomstbestendige Plantenlijst vmbo-mbo-hbo gebruikt. Deze lijst is te vinden op de site van het KennisCentrum Natuur en Leefomgeving (KCNL).
- Voor de beginnend beroepsbeoefenaar in de boomverzorging gaat dit in het bijzonder over bomenkennis. Hiervoor wordt gebruikt: de Bomenlijst vastgesteld door de vaststellingscommissie ETW-examen.

7. Beroepsspecifieke moderne vreemde talen

N.v.t.

8. Ontwikkelmogelijkheden van de beroepsbeoefenaar in het onderwijs

Het dossier groene ruimte biedt de mogelijkheid om breed op te leiden waar mogelijk en specifiek indien gewenst.

De medewerker hovenier kan zich bekwamen tot vakbekwaam medewerker hovenier.
De vakbekwaam medewerker hovenier kan zich bekwamen tot opzichter/uitvoerder groene ruimte.

De medewerker natuur, water en recreatie kan zich bekwamen tot vakbekwaam medewerker natuur, water en recreatie.
De vakbekwaam medewerker natuur, water en recreatie kan zich bekwamen tot opzichter/uitvoerder groene ruimte.

De opzichter/uitvoerder kan doorstromen naar het HBO in de richtingen Bos- en Natuurbeheer, Land- en Watermanagement en Tuin- en Landschapsinrichting.

9. Onderhoudsagenda

Onderwerp	Actie	Wie	Wanneer
Onderhoud en beheer dossier	Monitoren en onderhouden kwalificatiedossier	SBB, in samenwerking met de sectorkamer VGG, het marktsegment Groen, de branche en het onderwijs	Vanaf het moment van vaststelling door het ministerie van OCW, ten minste één keer in de vijf jaren
BCP's/beroepsinformatie	Nieuwe en geactualiseerde bcp's/beroepeninformatie wordt aangeleverd door de branche	De branche	Doorlopend
Keuzedelen	Ontwikkeling, koppeling en onderhoud keuzedelen	SBB, in samenwerking met de sektorkamer, VGG, het marktsegment Groen, de branche en het onderwijs	Doorlopend

10. Wijzigingen ten opzichte van de voorgaande versie

Categorie	Kruis aan welke categorie van toepassing is :	Omschrijving

Categorie 1: Nieuw dossier		Dit dossier zat voorheen niet in de kwalificatiestructuur. Nadere toelichting is niet nodig.
Categorie 2: Nieuwe elementen		Dit betreft sterk gewijzigde dossiers waarop de Toetsingskamer een ingangstoets heeft uitgevoerd. Er is sprake van nieuwe of samengevoegde kwalificaties, certificeerbare eenheden, bcp's, etc. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 3: Wijzigingen	x	Er zijn zaken gewijzigd in een bestaand dossier. Bijvoorbeeld inhoudelijke wijzigingen in de kerntaakbeschrijving of de werkprocessen. Ook kleinere wijzigingen, zoals het toevoegen van matrices voor rekenen/wiskunde, het herstellen van spelfouten, herformuleringen die geen betekenisverschillen inhouden en beperkte tekstuele wijzigingen vallen hieronder. Bij de toelichting hieronder bevindt zich een samenvatting van de wijzigingen in dit dossier.
Categorie 4: Ongewijzigd		Dossier is volledig ongewijzigd. Nadere toelichting is niet nodig.

Ten opzichte van het dossier in 2019 zijn er minimale wijzigingen getroffen. De kwalificatie Medewerker groen en cultuurtechniek en Vakbekwaam medewerker groen en cultuurtechniek zijn uit dit dossier gehaald om geïntegreerd te worden in een eigen kwalificatiedossier samen met de kwalificaties rond agrarisch loonwerk.

Verdere wijzigingen zijn niet getroffen, maar volgen in een later proces van onderhoud, naar verwachting richting 2025.

De versie van 2019 had de volgende wijzigingen en nieuwe elementen ten aanzien van de daaraan voorafgaande versie:
1 Alle vakkennis en vaardigheden zijn opnieuw geformuleerd met speciale aandacht voor de consistentie van het dossier.

2 De sets extra vakkennis en vaardigheden voor sommige vakgebieden (contexten), o.a. voor de boomverzorging, zijn uit het dossier verwijderd.

3 Profiel 1 Medewerker hovenier en profiel 3 Vakbekwaam hovenier zijn iets breder beschreven, ‘tuinen en/of parken’ is vervangen door ‘tuinen en/of stadsgroen’, zodat er in deze kwalificaties meer ruimte ontstaat voor ‘urban green’, werken met doelgroepen, burgerparticipatie, stedelijke duurzaamheid, de vergroening van de stad etcetera.

4 De kwalificatie Opzichter/uitvoerder is geredigeerd: Er is meer aandacht voor beheerwerk en de regiefunctie van de beroepsbeoefenaar op niveau 4 (en er is één set breed beschreven vakkennis en vaardigheden).

5 Bij het onderhoud is gebruik gemaakt van 4 nieuwe bcp’s:

Medewerker groen, grond, infra (april 2018) vervangt Basismedewerker groen, grond, infra
Vakbekwaam medewerker groen, grond, infra (april 2018) vervangt Vakbekwaam medewerker groen, grond, infra
Allround medewerker groenvoorziening (maart 2018) vervangt Vakbekwaam medewerker groenvoorziening
Groentechnisch medewerker recreatie (maart 2017) vervangt Groentechnisch medewerker recreatie

6 De VHG Plantenkenniskaart is vervangen door Toekomstbestendige Plantenlijst vmbo-mbo-hbo. Deze lijst is te vinden op de site van het KennisCentrum Natuur en Leefomgeving (KCNL). Voor de beginnend beroepsbeoefenaar in de boomverzorging wordt gebruikt: de Bomenlijst vastgesteld door de vaststellingscommissie ETW-examen.

11. Betrokkenen

Het kwalificatiedossier Groene ruimte (gewijzigd 2019) is ontwikkeld in opdracht van de sectorkamer Voedsel, groen en gastvrijheid. Het marktsegment Groen heeft inhoudsdeskundigen voorgedragen uit onderwijs en bedrijfsleven die input leverden tijdens het ontwikkelproces. Het kwalificatiedossier Groene ruimte (gewijzigd 2019) is gevalideerd door de sectorkamer Voedsel, groen en gastvrijheid op advies van het marktsegment Groen. De samenstelling van het marktsegment en de sectorkamer is te vinden op www.s-bb.nl.

12. Verblijfsduur 4 jarig

Niet van toepassing voor dit dossier

13. Aanvullende informatie

Niet van toepassing

14. Certificaten

N.v.t.